

Deze brochure is tot stand gekomen met steun van:

- Prins Bernhard Cultuurfonds
- Coöperatiefonds Rabobank Noordoostpolder-Urk
- Woningcorporatie Mercatus
- Gemeente Noordoostpolder
- Mechanisatiebedrijf B. Naaktgeboren
- Hoeboer Graveerwerk
- GBU grafisch compleet

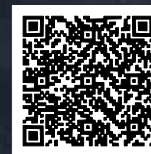

Meer over Tollebeek op
www.tollebeek.nl

Kunst- en Cultuurroute *Tollebeek*

Tollebeek heeft een korte bestaansgeschiedenis (sinds 1957) en nu al een rijke verzameling kunstwerken en cultuurobjecten. Met elkaar zijn ook diverse prachtige dorpsprojecten gerealiseerd. Via deze educatieve Kunst- en Cultuurroute willen Tollebekers deze met trots laten zien aan bewoners en bezoekers.

De kunstroute

1 DE EENDJES (1999)

Dit kunstwerk bestaat uit bronzen beeldjes en is gemaakt door Marie-Louise Kersbergen (1951). De kunstenaars

had alleen een eend bedacht, maar op verzoek van de inwoners van Tollebeek kwamen er vijf kuikens bij. Bij de voltooiing van het wandelpad op De Loswal is het in 1999 onthuld.

2 EENHEID IN VERSCHIEDENHEID (2007)

Aan het eind van 2007, het jubileumjaar '50 jaar Tollebeek', is dit kunstwerk onthuld. Het beeld is vervaardigd door Samuel Masakwa (1971 geboren in Zimbabwe) en is geïmporteerd door

Beeldentuin Klein Afrika in Marknesse. De kunst van Masakwa is geworteld in de oude Shonacultuur van Zimbabwe. Het beeld is gemaakt van de harde en niet gemakkelijk te bewerken steensoort cobalt en heet 'Eenheid in Verscheidenheid'. De oorspronkelijke naam, die Masakwa gaf aan dit kunstwerk, is 'Landed Bird'.

3 TIJDSLIJN NOORDOOSTPOLDER (2009)

Deze murschildering in het mechanisatiebedrijf B. Naaktgeboren beeldt de agrarische ontwikkeling in de Noordoostpolder uit. Het is ontworpen door Karin Blom uit Tollebeek en werd onthuld na de renovatie van de winkel.

4 MARIA MET SPELENDE KINDEREN (1968)

De Mariaschool (1957-2015) heeft op de kopse kant een mozaïek van Martin Stolk (1928-2014), gemaakt van natuursteen. Het mozaïek is een voorstelling van Maria met kind en spelende kinderen.

5 VERDWENEN DIANA (2015)

Na ontvreemding (augustus 2013) van het oorspronkelijke bronzen beeld 'Diana' van de hand van Kiny Copinga (1943), kreeg beeldend kunstenaar Okke Weerstand de opdracht om een nieuw kunstwerk te creëren met een duidelijke link naar het gestolen beeld. Deze kunstenaar uit Tollebeek heeft in

dit kunstwerk de 'less is more' gedachte toegepast en is erin geslaagd op een simpele en tegelijkertijd intrigerende manier, de 'Verdwenen Diana' terug te laten keren... maar toch ook weer niet...

De oorspronkelijke 'Diana' was geplaatst in 1995 bij de uitbreiding van Tollebeek Noord-West en stelde de Romeinse godin van de jacht voor. Bijzonder aan de werken van Kiny Copinga was toen, dat de beelden geen hoofd hadden (het hoofd wordt aan de verbeelding van de mensen overgelaten).

6 DE JAGER (1982)

Een creatie van Dolf Wong Lun Hing (1921) uit het Limburgse Neer. 'De Jager' is uitgevoerd in brons en is het symbool van Tollebeek, dorp van

de jacht. In het oorspronkelijk ontwerp was geen hond, maar op verzoek van de inwoners van Tollebeek creëerde Wong er een hond bij. 'De Jager' is tijdens het 25-jarig bestaan van Tollebeek geplaatst. Een replica van het beeldje is verkrijgbaar bij Dorpsbelang.

7 ADELAAR (2007)

Meine Punter uit Emmeloord maakte het kunstwerk 'Adelaar'. Het is ontworpen in opdracht van projectontwikkelaar Zeeman, die de laatste nieuwbouwwijk van Tollebeek heeft gerealiseerd. Het is aangeboden ter ere van het

50-jarig bestaan van Tollebeek in 2007. Het staat in het nieuwste gedeelte van Tollebeek.

8 DE UIL (2000)

Deze bronzen uil staat hoog verheven op een dukdalf. Een nachtdier met grote ogen en een uitstekend gehoor, in staat om in het donker zijn

prooi te vinden: zo heeft de kunstenaar 'De Uil' uitgebeeld. Het is een ontwerp van de beeldhouwer Karel Gomes (1930) en heeft in 2000 zijn plek in Tollebeek gekregen bij de uitbreiding Tollebeek-West.

9 VLIEGENDE VOGELS (1968)

Het beeld is in 1968 geplaatst aan de Sint Hubertusplaats en is een ontwerp van Martin Stolk (1928-2014). Het is uitgevoerd in natuursteen. Bij

de renovatie van het dorpsplein in 2004 is door vrijwilligers een fontein gemaakt en de 'Vliegende Vogels' hebben een plek bovenop de waterpartij gekregen. Zo vormen ze een mooie blikvanger bij de entree van het dorp.

10 DE DRINKPLAATS (1957)

Op het oude gedeelte van het horecagebouw van 'De Goede Aanloop' is het oudste kunstwerk van Tollebeek te vinden. Het is uitgevoerd in graffiti-techniek. Er zijn drie verschillende pleisterlagen

(donkergrijs, lichtgrijs en zandkleurig) op de muur van het gebouw aangebracht, waarin de voorstelling is gekrabbd: een drinkend hert. Het is van kunstenaar Nicolaas Wijnberg (1918-2006).

Bijzondere gebouwen

1 Sint Hubertuskerk (1961)

Deze Rooms-katholieke kerk is ontworpen door architect Herman Wisse (1910-2000) en is in 1961 officieel in gebruik genomen. De oostkant is opgetrokken uit grauwacke stenen uit de Eiffel in Duitsland. De kruiswegstatie in de Sint Hubertuskerk is gemaakt door pater Jan de Kort van de Essenburg (klooster) en is afkomstig uit de RK kerk in Espel. Het orgel is gebouwd door Jos H. Vermeulen in 1962. Het kruis in de kerk is gemaakt van het hout van een schip dat daar in de grond is gevonden.

2 De Pioniersbarak (1953)

Dit is het laatste houten gebouw in de Noordoostpolder uit de beginperiode na de inpoldering. De pioniers, belast met het in cultuur brengen van de polder, leefden toen in barakkenkampen. De Pioniersbarak is nu het onderkomen van dartsclub 'Het Laagste Punt'. Het gebouw is gerenoveerd in 2006. Als u door de ramen naar binnen kijkt, krijgt u een indruk van het kampleven in de pionierstijd.

3 De Kluis (1958)

Dit gebouwtje deed vroeger dienst als diepvrieskluis van de Coöperatieve Vereniging tot Exploitatie van Diepvrieskluizen in Tollebeek. Er was een carousel met laden en iedere inwoner van Tollebeek kon een lade huren en zo groente of vlees bewaren. In 1990 hield de diepvriesvereniging op te bestaan. Het is nu de bergruimte van Dorpsbelang en kreeg in 2004 de officiële naam 'De Kluis'.

4 Protestants Kerkcentrum (1962)

Het kerkgebouw is gesticht door de Hervormde en de Gereformeerde gemeentes en is een ontwerp van architect Kees Elffers (1899-1987). In december 1962 is het in gebruik genomen. De toren en de pergola zijn van staal. In het oorspronkelijke pijporgel (1962 door Van Gulpen) is in 2006 een elektronisch gedeelte gebouwd, zodat Tollebeek over het eerste 'hybride' kerkorgel van Nederland kon beschikken. In de kerkzaal is de wandschildering 'Vredesduif' te zien van Dick Elffers (1910-1990).

Bijzondere dorpsprojecten

1 De Loswal: het Tempeltje en het Kanjerpad (1999)

De Loswal was in de beginperiode belangrijk voor Tollebeek, onder andere de bieten werden er verscheept. Nu is De Loswal een mooie promenade waar ook boten kunnen aanleggen. De Loswal is opgeknapt o.l.v. Dorpsbelang, met behulp van vele vrijwilligers en de subsidiegelden van Leader (Europese subsidie), zo ook het Tempeltje en het Kanjerpad. Het Kanjerpad is een pad met de voet- en handafdrukken van Tollebeker kanjers.

2 De Eendenkooi (1996)

Dit gebouw is het eerste multifunctionele centrum (MFC) van de Noordoostpolder en is gebouwd met inzet en kunde van heel veel inwoners van Tollebeek. Het is ook het eerste Leaderproject van Tollebeek. De peuterspeelzaal, de tennisclub en de ijsclub hebben er hun onderkomen.

3 De Pionier (2011)

Het MFC de Pionier is in september 2011 geopend en is ontworpen door Architectenbureau K4 uit Emmeloord. Met inzet van het hele dorp, Europees geld, andere fondsen en de gemeente Noordoostpolder kwam het gebouw tot stand.

4 Social Sofa (2012)

De Social Sofa is ontworpen en gemaakt door inwoners van Tollebeek. Het mozaïekontwerp is ontleend aan Oudhollandse jachtaferelen op tegeltjes. Naast de sofa staat een prullenbak met beschildering van Karin Blom.

5 Van dijk tot vaart (2004)

Dit grote mozaïek is bij de renovatie van het centrum van Tollebeek in 2004 onthuld. In het ontwerp is uitgegaan van kenmerkende zaken van Tollebeek. De scherven zijn verzameld en ingeleverd door vele inwoners van Tollebeek. Het geheel is gemaakt door vrijwilligers van Tollebeek (414 werkuren).

6 De Wilde Boekenkast (2013)

De geletterde kunst is te vinden in een openbare boekenkast waar iedereen een boek kan halen en brengen. De Wilde Boekenkast is ontworpen door inwoners van Tollebeek. Het initiatief werd beloond met het predicaat 'Kern met Pit'.

